

VET GOOD MULTILEVEL GOVERNANCE IN MOLDOVA

Review of institutional arrangements and VET practices: Conclusions and Recommendations

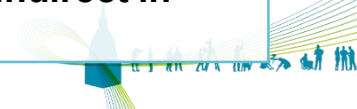
METODOLOGIA

Surse primare: interviuri semistructurate, online și față în față

- ✓ Organisme guvernamentale
- ✓ Instituții publice
- ✓ Comitete și consilii
- ✓ Parteneri de dezvoltare
- ✓ Parteneri sociali

Surse secundare

- ✓ Documente privind politicile și strategiile naționale și sectoriale (în domeniul EFP)
- ✓ Principalele acte legislative în domeniul EFP (legi, acte subordonate, regulamente etc.)
- ✓ Rapoarte și studii
- ✓ Date statistice
- ✓ Actori cheie în domeniul EFP la nivel național și sectorial, implicați direct și indirect în guvernarea EFP.

METODOLOGIA: INTERVIURI LOCALE

40 DE INTERVIURI CU 50 DE PERSOANE

1

Organisme guvernamentale:

- MECC (Direcția EFP, DAMEP și CNC, Serviciile pentru Finanțare și Buget și pentru ÎPV),
- MF,
- MSMPS (Serviciul pentru Politici privind Personalul Medical și Social, Direcția Politici Ocupaționale și de Reglementare a Migrației)

2

Instituții publice:

- ANACEC
- CRDIP
- Cabinetul MIR, MSMPS
- ANOFM & OPM,
- Primăria Ceadâr Lunga
- 1 colegiu
- 2 școli EFP
- 3 centre de excelență

3

Consilii și Comitete:

- CN al Elevilor EFP
- CS pentru Agricultură și Industria Alimentară
- CS pentru Industria Ușoară
- CS pentru Distribuția Apei
- Salubritate, Gestionarea Deșeurilor, Activități de Decontaminare
- CS pentru Comerț, Hoteluri și Restaurante
- CS pentru TIC

4

Parteneri sociali și OSC:

- CCI
- Confederația Națională a Patronatului
- ODIMM
- Confederația Națională a Sindicatelor
- ICS PREMIER ENERGY

5

Parteneri de dezvoltare (și proiectele lor):

- LED
- CEDA
- ADA
- BM
- USAID
- GIZ
- C.E. ProDidactica

METODOLOGIA: INTERVIURI INTERNAȚIONALE

1

ESTONIA:

- **Ministerul Educației și Cercetării**
- **Kutsekoda**
- **HarNo**

2

ROMÂNIA:

- **Ministerul Educației și Cercetării**

3

CROAȚIA:

- **Agenția pentru Educație și Formare Profesională și pentru Educația Adulților**

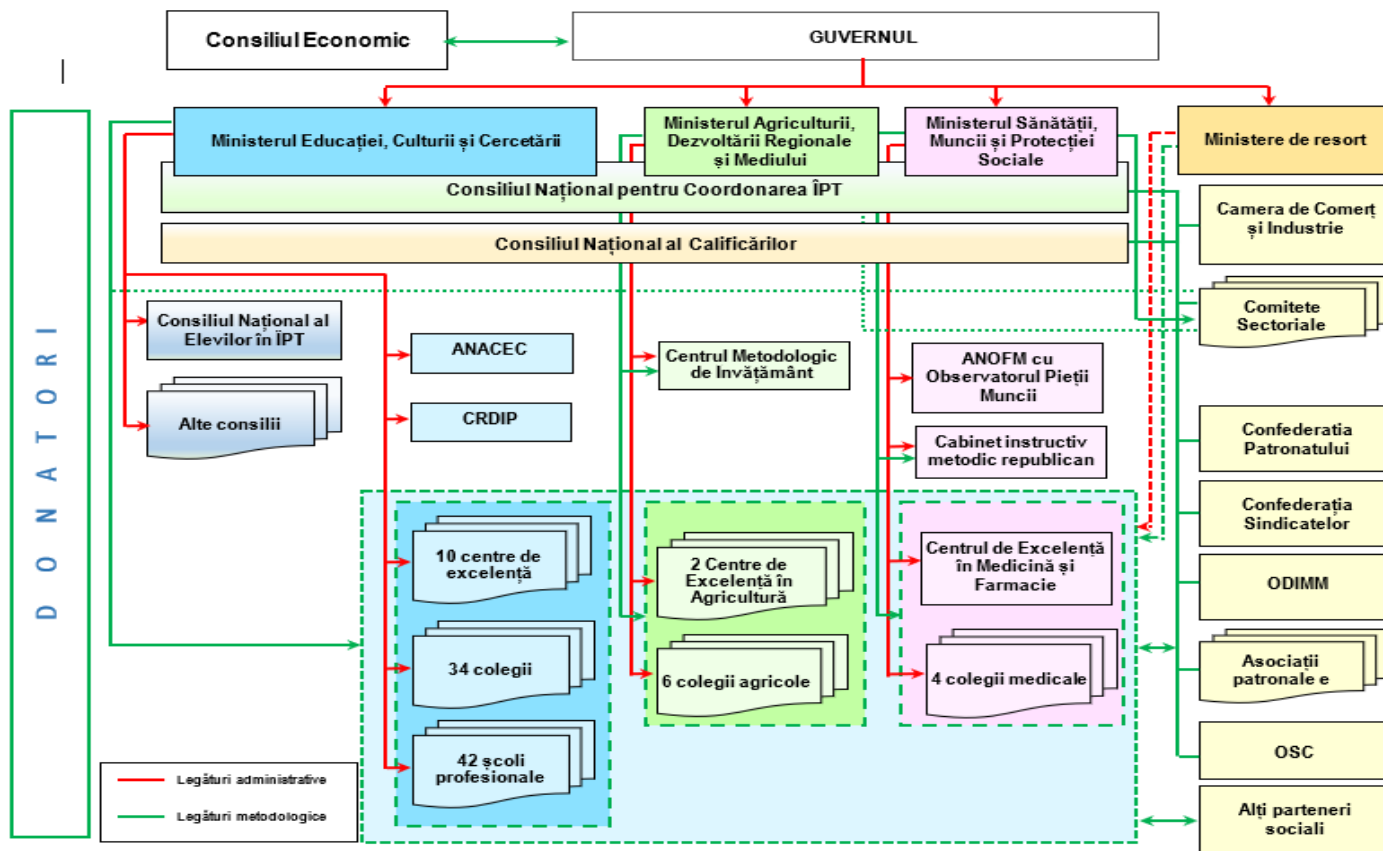

CONSTATĂRI GENERALE: Măsuri instituționale (1)

- Sistemul EFP din Republica Moldova are o structură complexă, în care sunt implicați numeroși actori din sectorul public și din afara acestuia.
- Există numeroase legături administrative și metodologice la nivel orizontal și vertical. Unele dintre acestea nu funcționează corect, de exemplu, din cauza reglementării necorespunzătoare sau nivelului scăzut de motivație.
- Unele forme de cooperare între părțile interesate sunt oficializate și instituționalizate, altele se bazează pe memorandumuri sau acorduri non-formale.
- Deși anumiți actori care nu sunt instituții de stat participă la guvernarea EFP, rolul acestora este predominant consultativ, în vreme ce autoritatea decizională aparține aproape exclusiv organismelor guvernamentale.
- Sistemul EFP din Republica Moldova și guvernarea acestuia sunt centralizate la nivel național.

CONSTATĂRI GENERALE: ORGANIGRAMA sistemului EFP

CONSTATĂRI GENERALE: Măsuri instituționale (2)

- Nu există organisme regionale sau locale cu atribuții în domeniul EFP, dar există exemple de bună cooperare între instituțiile publice din domeniul EFP și autoritățile locale care ar trebui cel puțin să fie analizate și diseminate.
- Dimensiunea sectorială se limitează la cele 9 (6) Comitete Sectoriale cu rol consultativ.
- Există numeroase organizații ale partenerilor sociali care sunt implicate oficial în diferite procese EFP, în conformitate cu actele legislative corespunzătoare.
- Un număr mare de donatori oferă asistență considerabilă pentru dezvoltarea sistemului EFP din Republica Moldova (cel mai mare astfel de donator fiind UE, prin sprijinul bugetar pe care îl oferă).
- Numeroase organizații ale societății civile (OSC) desfășoară la rândul lor activități pentru sprijinirea îmbunătățirilor din sistemul EFP.

CONSTATĂRI GENERALE: Măsuri instituționale (3)

- **Instituțiile publice din domeniul EFP se află în subordinea a patru ministere diferite. Această fragmentare a rețelei EFP nu este unanim acceptată de toți actorii din EFP ca fiind eficientă.**
- **Există o serie de structuri de sprijin în cadrul MECC, MSMPS și MADRM, precum și diverse consilii cu diferite niveluri de funcționalitate și eficiență:**
 - **Consiliul Național pentru Coordonarea EFP, care nu funcționează din 2017;**
 - **Consiliul Național al Elevilor EFP;**
 - **CRDÎP, cu personal insuficient, subfinanțat și aproape nefuncțional;**
 - **Cabinetul Instructiv-Metodic Republican al MSMPS și Centrul Metodic pentru Învățământ din cadrul MADRM, care nu își îndeplinesc efectiv sarcinile principale din cauza lipsei de personal și a supraîncărcării cu alte atribuții ministeriale.**

CONCLUZII: Provocările principale (1)

Elaborarea politicilor din domeniul EFP

- Părțile interesate din domeniul EFP care nu fac parte din sectorul public nu participă în mod eficace la procesele de evaluare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul EFP, ceea ce are drept rezultat un nivel scăzut de acceptare și de asumare a responsabilității cu privire la politica și strategia EFP la nivelul comunității EFP în ansamblu și limitează sprijinul politic și practic al acestei comunități pentru dezvoltarea EFP.
- CS nu sunt suficient de eficiente și nu au niciun impact considerabil, în timp ce întreprinderile nu sunt întotdeauna motivate să coopereze îndeaproape cu CS.
- Cadrele didactice din domeniul EFP nu au nicio influență asupra elaborării politicilor sau formulării bazei juridice a EFP.
- Cadrul de monitorizare și evaluare pentru nivelul politicii, definit de strategia de dezvoltare EFP, nu a devenit niciodată realitate.
- Nu există monitorizare și evaluare externă a instituțiilor EFP.
- Rapoartele de monitorizare internă elaborate de instituțiile EFP nu determină niciun fel de decizii administrative

CONCLUZII: Provocările principale (2)

Configurația instituțională a guvernancei EFP

- **Sistemul EFP nu beneficiază de sprijinul metodologic necesar, iar activitățile actorilor din domeniul EFP sunt coordonate deficitar din cauza faptului că structurile de sprijin existente – CRDÎP, Cabinetul MIR și Centrul Metodic pentru Învățământ sunt subfinanțate și nu dispun de suficient personal.**
- **În plus, acestea sunt alocate implementării unor sarcini ministeriale care depășesc mandatele lor, ceea ce demonstrează un nivel scăzut de funcționalitate și, în mare parte, ineficiență.**
- **Personalul ministerelor care gestionează EFP, inclusiv al Departamentului EFP din cadrul MECC, este extrem de limitat, iar volumul său de muncă include o gamă largă de funcții care nu sunt relevante pentru activitățile ministerelor, ceea ce determină o insuficientă eficacitate a guvernancei EFP.**

CONCLUZII: Provocările principale (3)

Rețeaua furnizorilor de EFP

- În raport cu populația de elevi, numărul instituțiilor EFP la nivelul țării este prea mare, iar multe dintre acestea nu sunt rentabile.
- Oferta de calificări a multor instituții EFP nu este stabilită pe o bază rațională.
- Rețeaua EFP este fragmentată între diferite ministere, ceea ce complică punerea în aplicare a unei politici EFP de stat unitare.
- Existența unui număr de trei tipuri de instituții reprezintă o complicație inutilă, iar această segregare afectează în mod special atractivitatea școlilor EFP.
- În prezent, niciunul dintre Centrele de Excelență nu își poate exercita în mod eficace rolul în conformitate cu statutul și nu își poate îndeplini toate funcțiile din cauza deficitului de capital uman și de capacități manageriale și didactice și din cauza resurselor financiare extrem de limitate.
- Numeroase atribuții care ar trebui să fie îndeplinite de o structură EFP și/sau de entități sectoriale de nivel mediu sunt lăsate în sarcina Centrelor de Excelență, care și-au dovedit deja incapacitatea.

CONCLUZII: Provocările principale (4)

Practicile EFP

- **Procedurile de luare a deciziilor și procesele aferente activităților nu sunt eficiente și eficace în ceea ce privește numeroase aspecte sau practici EFP, precum dezvoltarea standardelor și a programei de învățământ, orientarea în carieră, studiile de tip „tracer” (de monitorizare), asigurarea calității, învățarea la locul de muncă, educația în sistem dual și formarea cadrelor didactice etc.**

CONCLUZII: Provocările principale (5)

Programul de alocare de fonduri pentru EFP și de finanțare a EFP

- **Alocarea de fonduri pentru EFP ca procent din bugetul total de stat scade, iar cuantumul acestuia în termeni absoluți nu crește de-a lungul timpului.**
- **Noul mecanism de finanțare a EFP per participant este aplicat doar parțial deoarece ratele sunt calculate ținând seama de plafonul bugetar dar nu se bazează pe costul real al formării în funcție de categoriile de profesii/calificări.**

CONCLUZII: Provocările principale (6)

Legislația în domeniul EFP

- Unele aspecte și practici EFP sunt reglementate necorespunzător în actele normative, există acte legislative și documente normative care sunt ambigue sau se contrazic între ele.
- În mai multe cazuri, implementarea practică a cerințelor prevăzute de actele legislative este complicată în special din cauza lipsei finanțării, a capacității limitate în materie de resurse umane etc.

CONCLUZII: Provocările principale (7)

Sprijinul internațional

- **Sprijinul internațional oferit în domeniul EFP prezintă aspecte care pot fi îmbunătățite.**

RECOMANDĂRI

PRIORITATEA 1.

Stabilirea unui program eficace de elaborare a politicilor în domeniul EFP, bazat pe parteneriate sociale și însoțit de un sistem operațional de monitorizare și evaluare

R1: Înființarea unui Consiliu Național pentru EFP tripartit (sau cvadripartit)

R2: Atribuirea coordonării activităților Comitetelor Sectoriale Consiliului EFP

R3: Înființarea Consiliului Național al Cadrelor Didactice din Domeniul EFP

R4: Operaționalizarea sistemului de monitorizare și evaluare a implementării politicilor EFP și monitorizarea și evaluarea externă a instituțiilor din domeniul EFP și a performanței întregii rețele EFP

PRIORITATEA 2.

Raționalizarea configurării instituționale a guvernancei EFP

R5: Stabilirea unei structuri naționale eficace responsabile cu întreaga sferă a activităților de sprijin pentru EFP

R6: Extinderea capacităților Departamentului EFP din cadrul MECC și revizuirea sarcinilor acestuia

PRIORITATEA 3.

Optimizarea rețelei de furnizorii EFP

R7: Revizuirea subordonării instituțiilor EFP publice

R8: Raționalizarea rețelei de instituții EFP publice

R9: Unificarea tipurilor de instituții EFP și revizuirea conceptului de Centre de Excelență

R10: Introducerea guvernantei și gestionării instituțiilor EFP pe mai multe niveluri și pentru mai multe părți interesate

R11: Introducerea unui sistem de autorizare pentru calificările oferite

PRIORITATEA 4. Creșterea eficacității practicilor EFP

R12: Includerea optimizării practicilor EFP în noua strategie EFP, ca rezultat așteptat

PRIORITATEA 5.

Creșterea finanțării EFP și optimizarea programului de finanțare a EFP

R13: Majorarea fondurilor alocate EFP

R14: Asigurarea unui mecanism de finanțare EFP per participant, bine definit și consecvent

PRIORITATEA 6.

Îmbunătățirea legislației în domeniul EFP

**R15: Revizuirea legislației în așa fel încât să contribuie cât mai bine la
implementarea eficace a politicii și strategiei EFP**

PRIORITATEA 7.

Optimizarea sprijinului internațional

R16: Înființarea unei platforme de coordonare a donatorilor în domeniul EFP

RECOMANDĂRI ÎNSOȚITOARE

R17: Restructurarea Departamentului de Analiză, Monitorizare și Evaluare a Politicii din cadrul MECC și extinderea capacităților

R18: Revizuirea nivelului de independență al ANACEC

R19: Extinderea capacităților Departamentului pentru Cadrul Național al Calificărilor (CNC) din cadrul MECS și revizuirea atribuțiilor acestuia

R20: Promovarea Consiliului Național al Elevilor EFP

VĂ MULȚUMIM.

